

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Lõuna-Eesti Hooldekeskus AS
ilmar.hurt@hooldekodu.ee
Kivi 20, Karksi küla, Mulgi vald
69104
Viljandimaa

26.08.2025 nr 5.1-3/21669-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus nr 36) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Kivi 20, Karksi küla, Mulgi vald, 69104, Viljandi maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 06.08.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Svetlana Kubpart (järelevalvemeeskonna juht), peaspetsialist Kadri Plato ja praktikant Kättriin Rohulaid.
- 1.6. Teenuseosutaja poolt osales järelevalvetoimingutes vanemtegevusjuhendaja Annika Kass.
- 1.7. Järelevalve menetluses kasutatud meetodid: päringud karistusregistris, majandustegevuse registris (MTR) ja töötamise registris (TÖR), paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused klientide ja nende lähedastega ning hooldekodu töötajatega.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Lõuna-Eesti Hooldekeskus AS (Karksi Kodu) ei ole järginud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

- 2.1. **SoMm nr 36 § 2 lõige 3**, mille järgi tagab teenuseosutaja hooldustoimingute tegemisel teenusesaajale privaatsuse, tema tahte ja võimekuse arvestamise ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamise. Hooldekodus ei kasutatud hooldustoimingute tegemisel teenusesaaja privaatsuse tagamiseks sirmi või kardinat vms vahendit.
- 2.2. **SHS § 21 lõike 3 alusel** hinnatakse hooldusplaani koostamisel hooldusvajaduse kõrval ka tervishoiuteenuse vajadust. Hinnangu tervishoiuteenuse vajadusele annab vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja. Kontrollitud hooldusplaanides puudus tervishoiutöötaja hinnang tervishoiuteenuse vajadusele.
- 2.3. **SHS § 22 lõike 3** alusel osutavad hooldusteenust vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja ning abihooldustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja. Tööajatabelitest (juuni-august 2025) nähtub, et abihooldustöötaja H. O. töötas ilma hooldustöötaja

juhendamiseta augustikuus kaheksal korral öhtusel ja öisel ajal hooldustöötaja juhendamiseta.

Võttes arvesse, et Hooldekodu on asunud järelevalvemenetluse ajal rikkumisi kõrvaldama ja on koostöövalmis, ei pea SKA vajalikuks ettekirjutuse tegemist. SKA teostab järelkontrolli rikkumiste täitmise üle peale 31.10.2025.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas järelevalvemenetluse Lõuna-Eesti Hooldekeskus AS Karksi Kodus (Hooldekodu) 28.07.2025 ning etteteatamata paikvaatlus viidi läbi 06.08.2025. ÜHteenuse osutamine on lubatud maksimaalselt 38-le inimesele (paikvaatluse läbiviimise ajal oli tegevusluba Karksi tegevuskohas üldhooldusteenuse osutamiseks kuni 30-le inimesele). Paikvaatluse päeval oli teenusel 29 inimest. Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) andmetel oli seisuga 06.08.2025 hooldekodu nimekirjas 28 teenusesaajat. Majandustegevuse registrisse (MTR) oli seisuga 28.07.2025 kantud 9 teenust vahetult osutavat töötajat (neist 3 abihooldustöötajat).

Hooldekodu [veebilehel](#) on avaldatud ÜHteenuse osutamist puudutav teave: Hooldekodu kontaktandmed, asukoht, teenuste kirjeldus, kohamaksumuse info (1590 eurot kuus, sh hoolduskomponent ühe inimese kohta 800 eurot kuus ja 1850 eurot kuus, sh hoolduskomponent 950 eurot kuus). Hooldekodus on välja töötatud mitmeid töökorralduse ja teenuse osutamisega seotud juhiseid (nt juhendid, kodukord, ettepanekute ja kaebuste lahendamise kord), mille üldiseks eesmärgiks on kvaliteetse ja turvalise teenuse osutamine.

On hea, et Hooldekodus on sisse viidud muudatused peale õiguskantsleri nõunike 2021. aasta kontrollkäiku: Karksi Kodus osutatakse nii erihoolekandeteenust kui üldhooldusteenust, maja erinevates osades hoone esimesel korrusel. On ka raamipesu võimalus, mida 2021. aastal veel polnud. Keldrikorrusel viib läbi vaba-aja tegevusi tegevusjuhendaja, teisel korrusel on kontori ruumid. Teenusesaajatel on võimalik vaadata puhkealal televiisorit, samuti on võimalik vaadata telerit ka eluruumides. Klientide abivahendite (rulaatorid, ratastoolid jms) olemasolu hinnatakse piisavaks, peamiselt on kasutusel Hooldekodu abivahendid. Toad on heas korras, valgusküllased ja puhtad. Öueala on korrastatud, aiaga piiratud. Teenusesaajad saavad abi kutsuda kutsunginupu abil. Tööpäeviti on majas medõde. Teenusele võetakse kohtade olemasolul enamikke soovijaid. Toad on kahekohalised, tualetid asuvad nii tubades kui väljapool teenusesaajate tube. Põhitoidukordi on kolm, lisaks õhtuode. Toit valmistatakse kohapeal. Päevasel ajal on hooldustöötajaid tööl kaks ja öisel ajal üks.

3.1. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) hiljemalt viie tööpäeva jooksul muudatustest, mil hooldustöötaja või abihooldustöötaja tööleping on sõlmitud või lõpetatud. Tegevusloa väljastajal peab olema võimalus kontrollida hooldustöötaja või abihooldustöötaja vastavust nõuetele.

SKA seisukoht: majandustegevusnõuded on täidetud.

3.2. [SHSis](#) ja [määruses nr 36](#) sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 20 lõigete 2 ja 3 ja määruse § 2 lõigete 1 – 4 alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, terviseseisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Kõigi hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine. Kõigi hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine.

Juhime tähelepanu, et ka õiguskantsler on oma seisukohtades väljendanud, et kui mitmekohalises toas kasvõi üks inimene kasutab potitooli, vajab mähkmete vahetamist või voodis pesemist, peab tal olema võimalik teha seda privaatset. Seda põhimõtet tuleb

järgida ka siis, kui inimene ise sirmi või kardinat ei küsi või kui tema ümbritsevast arusaamise võime on vähenenud.

SKA seisukoht: Hooldekodu ei täida määruse § 2 lõiget 3, kuna ei ole tagatud teenusesaaja privaatsus. Tubades ei kasutata sirme ega muid privaatsust võimaldavaid vahendeid.

SKA seisukoht: Hooldekodu täidab määruse § 2 lõikeid 1-2, 4.

3.2.2. Määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud

Hooldekodu tagab teenusesaajatele järelevalve ja hooldustoimingud, mida teostatakse lähtudes teenusesaaja abivajadusest. Hooldustöötajad abistavad ja juhendavad teenusesaajaid söömisel ja joomisel. Kasutusel on mitmeid toimingute registreerimise töölehti (nt mähkmeleht, käsimüügiravimite leht, hügieenitabel ja märkmik).

Toitlustatakse nii koridoris söögialal kui teenusesaajate tubades. Teenusesaajate hulgas on nii dementsusega inimesi kui ka erinevate haiguste tõttu voodikeskseid. Kasutusel on hooldustööd toetavad abivahendid (nt tõstuk, pesemisraam ja -tool, lamatiste vastased õhkmatratsid, libilinad jms). Hooldekodu töötajad peavad abivahendite hulka piisavaks. Teenusesaajatel on võimalik kasutada isiklikke rõivaid ja jalatseid, kuid Hooldekodul on ka riiete tagavara. Riiete pesemine ja markeerimine on Hooldekodus korraldatud kohapeal. Hooldekodus abistatakse ja juhendatakse teenusesaajaid üle keha pesemisel, abistatakse küünte, juuste ja habeme korrastamisel, korraldatakse transport väljapoole maja, vajadusel toetatakse nii teenusesaajat kui tema lähedast elulõputoimingutes. Kirikupühadel külastab maja kirikuõpetaja.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud.

3.2.3. Määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud

Hooldekodus töötab meditsiiniõde, kes on kohapeal tööpäeviti. Hooldustöötajad ja meditsiiniõde vahetavad palju infot suuliselt, oluline märgitakse ka märkmikusse. Meditsiiniõde käib osakonnad hommikuti läbi ja vestleb hooldustöötajate ja teenusesaajatega. Hooldustöötajad oskavad ära tunda lamatise ja ohtlikke terviseseisundeid, anda esmaabi, jälgida üldist terviseseisundit. Infot jagatakse ka juhatajaga, vajadusel kutsutakse kiirabi. Terviseseisundiga seotud toiminguks on ka abistamine ja juhendamine ravimite manustamisel. Meditsiiniõde tellib elanike retseptiravimeid ja pikendab retsepte. Retseptiravimid asuvad medõe kabinetis, ravimid on tellitud isikupõhiselt pakendatuna ning jagatud pinalitesse.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud.

3.2.4. Määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud

Igal teenusesaajal on isiklik hooldusplaani. Hooldusplaani on koostatud elektrooniliselt ja välja printitud. Hooldusplaan hoitakse hooldustöötajate kabinetis. Analüüsitud hooldusplaanides oli kavandatud teenusesaajatele füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid (nt osavõtt korraldatud tegevustest). Iseseisvalt liikuvatel teenusesaajatel on võimalik värskes õhus viibida, soovijaid aidatakse õue ka ratastooliga. Lähedastega suhtlemist toetatakse ning külastajate kohtumist teenusesaajatega ei piirata. Majas tegutseb tegevusjuhendaja ning soovi korral saab erinevatest tegevustest osa võtta.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

3.2.5. SHS § 21 lõige 1-5 (hooldusplaani koostamine)

SHS § 21 lõike 1 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus (KOV) inimese ÜHteenusele suunamise haldusaktis (nt korraldus) või halduslepingus koos teenust saava inimese ja teenuse osutajaga määrama kindlaks toimingud, mis tagavad inimesele turvalise keskkonna ja toimetuleku (sh põhivajaduste katmise). Mulgi valla haldusakt sisaldab isiku

teenusele suunamise otsust, kohatasu ja liiki ning rahastamise korraldust. Lisaks määratakse kindlaks teenuse osutamise alguskuupäev. Viljandi linnavalitsuse haldusakt on hoolduskuludes osalemise dokument, aktis tuuakse pigem välja rahalise poolega seotud asjaolud. Haldusaktis on toodud teenust osutava asutuse hoolduskulude komponent, summa mille ulatuses osaleb Viljandi linnavalitsus, hoolduskomponendi ja väiksema sissetuleku hüvitise tasumise periood. Tallinna haldusaktis on peamiselt kirjeldatud resolutiivosas, kus kirjas mis kuupäevast ja millised hüvitised on määratud, taotluse kokkuvõtte, otsuse õiguslik alus ja põhjendused, üldhooldusteenuse vajaduse väljaselgitamine – kes, kus ja millal hindas ning, et abivajadust katab kõige paremini üldhooldusteenus, teenuse rahastamine (teenuse hind, sh hoolduskulu hind, teenusesaaja sissetulek). Kuna Tallinna linn hüvitab piirmäära ulatuses ka ülalpidajatele osa teenuse maksumusest, siis ka ülalpidajate olemasolu.

Tagasisidet andnud kohalikud omavalitsused on väljendanud rahulolu teenusega, küsimused ja mured lahendatakse jooksvalt ja konstruktiivselt.

SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid, et tagada teenusesaajale turvaline ja tema abivajadusest lähtuv keskkond. Hooldusplaani tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaanid peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas. Määruse § 2 lõike 1 kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis.

Hooldusplaane koostab tegevusjuhendaja Annika Kass erihoolduse osakonnast. Tegevusjuhendaja ei olnud teadlik nõuetest hooldusplaanidele, ent koostab neid juhataja juhendamisel. Kuigi kontrollitud hooldusplaanidele oli alla kirjutanud ka medõde, ei sisaldanud hooldusplaani nõutud hinnangut tervishoiuteenuse vajadusele. Samuti oli hooldusplaani koostamise juures abihooldustöötaja Hille Osijärv. On väga tervitatav, et Hooldekodu arvestab hooldusplaani koostamisel hooldustöötajate hinnangutega, ent jälgida tuleks, et hinnangu annaks vaid kvalifitseeritud hooldustöötaja.

Hooldusteenuse eesmärgiks peaksid olema teenusesaajate individuaalsed eesmärgid ja tegevused nende eesmärkide saavutamisel:

Näiteks:

- *Eesmärk: säilitada Mari iseseisvus söömisel (tegevused eesmärgi saavutamiseks- motiveerin igapäevaselt Mari sööma iseseisvalt, annan kolm korda nädalas kätte peenmootorika arendamiseks kummipalli, pakun iganädalaselt tegevusi mootorsete võimete säilitamiseks tegevusjuhendaja abiga);*
- *Eesmärk: hoida Jüri aktiivsust, pakkudes mõtestatud päevategevusi ning kaasates teda ühistegevustesse (tegevused eesmärgi saavutamiseks- pakun igapäevaselt teleri vaatamise ja raadio kuulamise võimalust, kutsun Jüri ühisüritustele, motiveerin toakaaslast omavahel suhtlema, pakun igapäevaselt õuemineku võimalust).*
- *Eesmärk: säilitada Roosil iseseisev liikumisvõime (tegevused eesmärgi saavutamiseks- pakun igapäevaselt liikumiseks abivahendit, motiveerin Roosil kolm korda nädalas võimlema, abistan Roosil iganädalaselt õues liikumisel).*

Kontrollitud hooldusplaanid olid eriilmelised ja erinevalt koostatud. Kontrollitud hooldusplaanid olid üle vaadatud korra poolaastas ning sisaldasid vahehindamisel tehtud hinnangut. Soovitame nimetada ümber jaotuse „probleem“ ning nimetada selle eesmärgiks.

SKA tuletab meelde, et kui teenuse saaja pole kontaktne, koostatakse hooldusplaani koostöös teenuse rahastajaga. Tagasisidet teenusele andnud teenusesaajate lähedased ei olnud teadlikud hooldusplaani olemasolust ega selle sisust.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab SHS § 21 lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatud nõudeid.

SKA seisukoht: Hooldekodu ei taga SHS § 21 lõikes 3 sätestatud nõuet.

- 3.2.6. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4** sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi teenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalve käigus kontrolliti karistusregistrist teenust vahetult osutavate töötajate karistatust, Hooldekodu töötajatel SHS § 22 lõikes 5 sätestatud töötamise piiranguid ei tuvastatud. Juhataja sõnul kontrollitakse töötajate karistatust personalijuhi poolt. Karksi Kodu edastas 12.08.2025 töötajate nimekirja 10 hooldus- ja abihooldustöötaja andmetega. Kõik töötajad olid kantud MTRi ja nende vastavust nõuetele oli võimalik kontrollida. Töötamise registrisse (TÖR) olid kõik töötajad kantud. Järelevalvemenetluse jooksul ilmnas, et Hooldekodu juhataja oli edastanud SKA-le muudetud töögraafiku, millest oli eemaldatud abihooldustöötaja H. O. Rikkumine ilmnas kohapeal pildistatud graafiku ja asutuse saadetud graafiku võrdlemisel, mistõttu ei saa olla kindel ka juuni ja juuli graafikute õigsuses.

SKA seisukoht: Hooldekodu ei täida SHS § 22 lõiget 3, kuna augustikuu kaheksas vahetuses töötas abihooldustöötaja ilma hooldustöötaja juhendamisetä.

SKA seisukoht: Hooldekodu on täitnud SHS § 22 lõigete 1, 2 ja 4 nõuded.

Käesoleval hetkel ei ole Hooldekodul veel täidetud nõue töötajate arvule, mis tuleneb [määruse](#) §st 3 (rakendub 01.07.2026). Arvutuse aluseks on võetud asutuse edastatud tööaja graafik ja teenusesaajate arv. Nõude täimiseks on vajalik alates 01.07.2026 kahe hooldustöötaja kohalolek ööpäevaringselt ja lisaks vähemalt kahe hooldustöötaja või abihooldustöötaja kohalolek päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul (38 teenusesaaja kohta).

- 3.2.7. SHS § 22¹ lõike 6** kohaselt avalikustab ÜHteenuse osutaja teenuskoha maksumuse hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude (tööjõukulud, tööriietuse, isikukaitsevahendite, tervisekontrolli, vaksineerimise, koolituse ja supervisioonide kulud) maksumuse ühe teenusesaaja kohta. Hooldekodu ÜHteenuse kohamaksumus on vastavalt hooldusvajadusele 1590/1850 eurot kuus, sh hoolduskomponent ühe inimese kohta on 800/950 eurot. Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024. a) peaks hoolduspersonali kulu esitatud personaliandmete põhjal olema ühe teenusesaaja kohta 729 eurot kuus. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

1. Et tagada hooldusplaani vastavus nõuetele, kasutada SKA poolt väljatöötatud hooldusplaani [juhendit](#) ja [vormi](#).
2. Kasutada hooldusplaani hooldustoimingute tegemise alusdokumendi ja töövahendina.
3. Kaasata hooldusplaani koostamisse ja tutvustada hooldusplaani teenusesaajatele ja nende lähedastele ning selgitada plaanide koostamise eesmärki.
4. Selgitada hooldustöötajatele ja abihooldustöötajatele privaatsuse tagamise olulisust, eriti hooldustoimingute läbiviimisel. Hooldustoimingute ajal privaatsuse tagamine on oluline, et säilitada teenusesaaja väärikus ja turvatunne.
5. Mõtestatud ja arendav vaba aja sisustamine on hoolekandeesutustes elavatele inimestele väga oluline. Pakkuda senisest enam mõtestatud tegevusi ka voodikesksetele teenusesaajatele ja neile, kes ei saa ise liikuda tegevusjuhendaja juurde keldrikorrusele.

6. Vestlustest hooldustöötajatega ilmnes, et päevase hooldustöötaja töökoormus ei võimalda tihti tegeleda teenusesaajate vaba aja sisustamisega, seepärast soovitab SKA korraldada töö selliselt, et hooldustöötaja saaks tegeleda peamiselt hooldustoimingute ning teenusesaajate füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingutega.
7. Jälgida, et käsimüügiravimite hulka ei satuks retseptiravimeid: paikvaatluse päeval oli käsimüügiravimite hulgas Valocordin- Diazepam.

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
juhtivspetsialist (järelevalve)